

Молодий комуніст

орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

6

ЖОВТНЯ
1977 РОКУ

Ціна 2 коп.
Газета виходить
з 1939 року.

На позачерговій сьомій сесії Верховної Ради СРСР

5 жовтня у Кремлі продовжила роботу позачергова сьома сесія Верховної Ради СРСР дев'ятого скликання. На ранкових роздільних засіданнях Ради Союзу і Ради Національностей проходило обговорення питання про проект Конституції (Основного Закону) Союзу Радянських Соціалістичних Республік, почате напередодні.

Тривалими оплесками зустріли депутати Ради Союзу товаришів Л. І. Брежнєва, Ю. В. Андропова, В. В. Гришину, А. А. Громико, А. П. Кириленка, Ф. Д. Кулакова, Д. А. Кунаєва, К. Т. Мазурова, Г. В. Романова, М. А. Суслова, В. В. Щербинського, Г. А. Алієва, П. Н. Демичева, М. С. Соломенцева, К. У. Черисника, І. В. Капітонова, В. І. Долгих, Я. П. Рябова.

Депутати Ради Національностей тривалими оплесками зустріли товаришів О. М. Косигіна, А. Я. Пельше, Д. Ф. Устинова, В. В. Кузнецова, П. М. Машерова, Б. М. Пономарьова, М. В. Змижніна, К. В. Русакова.

Окріпленість, патріотична гордість за революційно-історичні завоювання Країни Рад, які дістали концентроване вираження у проекті нової Конституції СРСР — цього справжнього манифесту громадянських прав і свобод радянських людей, гаряче схвалення політики партії і Радянського уряду, — ось ті почуття, які вибликали у депутатів доповідь Генерального секретаря ЦК КПРС, Голови Президії Верховної Ради СРСР, Голови Конституційної Комісії товариша Л. І. Брежнєва.

Обговорення доповіді демонструє єдність намірів і прагнень радянських людей, чий колективний розум і колективна воля втілює в проекті нового Основного Закону СРСР, їх монолітну згуртованість навколо ленінської партії комуністів. Промови, які виступають у дебатах, висловлюють єдність, що прийняття нової Конституції стане історичною віхою в житті Країни, ознаменує важливий етап в будівництві комуністичного суспільства.

На вечірніх засіданнях патат 4 жовтня виступили депутати: В. В. Щербинський — Перший секретар ЦК КП України, В. В. Гришин — перший секретар ММК КПРС, Д. А. Кунаєв — Перший секретар ЦК КП Казахстану, В. Д. Постников — старший електрометалургійного заводу «Електросталь» (Московська область), Г. В. Романов — перший секретар Ленінградського обкому КПРС, В. В. Ніколаєва-Терешкова — Голова Комітету радянських жінок, М. С. Соломенцев — Голова Ради Міністрів РРФСР, П. М. Машеров — Перший секретар ЦК КП Білорусії, Ш. Р. Рашидов — Перший секретар ЦК КП Узбекистану, І. Я. Прокоф'єв — валізовальник виробничого об'єднання «Кировський завод» (Ленінград), В. П. Єлютин — міністр вищої і середньої спеціальної освіти СРСР та інші.

Депутати одностайно схвалюють положення проекту Конституції про керівництво і спрямовуючу роль Комуністичної партії Радянського Союзу. В багатьох виступах підкреслюється, що з Жовтнем, з утворенням і зміненням Радянського Союзу нерозривно зв'язані найглибші перетворення в житті кожного народу нашої багатонаціональної Батьківщини.

Радянські люди широко користуються всіма громадянськими правами, по суті недоступними трудящим краї капіталу.

Найважливіше з них — право на працю — гарантується плановим розвитком радянської економіки, її швидким зростанням. Дедалі актуальнішим стає завдання дальшого поліпшення підготовки висококваліфікованих кадрів для всіх галузей народного господарства. На сесії відзначалося, зокрема, що швидко розвивається останнім часом професійно-технічна освіта. Наприклад, у Ленінграді і Ленінградській області за останні роки підготовлено близько півмільйона молодих робітників масових професій, більшість з яких одночасно з спеціальністю здобула середню освіту. В країні діє близько 150 тисяч загальноосвітніх шкіл, понад шість тисяч ПТУ, більш як чотири тисячі технікумів, сотні вузів. Завершено запровадження загальної середньої освіти.

Одним з важливих завоювань радянського ладу є справжня рівноправність жінок. Піклування про неї, поліпшення умов її праці та побуту стали в нашій країні державною політикою, моральним законом соціалістичного суспільства. Нова Конституція сприятиме ще глибшому розкриттю творчих здібностей жінок.

На ранкових засіданнях Ради Союзу і Ради Національностей 5 жовтня виступили депутати: Г. А. Алієв — Перший секретар ЦК КП Азербайджану, К. М. Руднев — міністр приладобудування, засоби автоматизації і систем управління СРСР, І. М. Семенов — голова колгоспу «Новая жизнь» (Тулська область), О. І. Шибанов — Голова ВЦРПС, Д. П. Галкін — директор Магнітогорського металургійного комбінату ім. В. І. Леніна, Д. Расулов — Перший секретар ЦК КП Таджикистану, П. П. Грінкавичев — Перший секретар ЦК КП Литви, М. І. Масляніков — заступник Голови Ради Міністрів РРФСР, Голова Держплану РРФСР, Е. А. Шеварднадзе — Перший секретар ЦК КП Грузії, М. К. Андрієвський — директор Галицької школи-інтернату (Полтавська область), С. Б. Нізбеков — Голова Президії Верховної Ради Казахської РСР, Б. М. Пастухов — перший секретар ЦК ВЛКСМ та інші.

Високо оцінюючи доповідь товариша Л. І. Брежнєва, прийнятий великою турботою про благо радянського народу, про вдосконалення і зміцнення соціалістичної демократії, депутати підкреслюють великий особистий вклад Леоніда Ілліча Брежнєва у вироблення проекту нового Основного Закону СРСР. Вони заявляють про рішучість радянського робітничого класу, колгоспного селянства, народної інтелігенції самовідданою працею зміцнювати могутність соціалістичної Вітчизни, успішно втілювати в життя історичні рішення XXV з'їзду КПРС, зустріти 60-річчя Великого Жовтня новими успіхами на всіх ділянках комуністичного творення.

Висловлюючи волю виборців, депутати пропонують прийняти нову Конституцію СРСР з доповненнями і уточненнями, внесеними в колі всенародного обговорення і прийнятими Конституційною Комісією.

На вечірніх засіданнях Ради Союзу і Ради Національностей 5 жовтня було продовжено обговорення питання про проект Конституції (Основного Закону) СРСР.

(ТАРС).

СХВАЛЮЄМО, ГОРДИМОСЯ!

ДУМКАМИ ПРО ОСНОВНИЙ ЗАКОН СРСР, ПРО ВРАЖЕННЯ ВІД ДОПОВІДІ Л. І. БРЕЖНЄВА НА СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР ДІЛЯТЬСЯ:

РОБІТНИК:

Ми — частка великої держави

Щастя людини, зміст її життя — в труді. Право на це щастя завоювано в буремні дні Жовтня, відстояно у вихорі громадянської і Великої Вітчизняної воєн. Нині його гарантовано Основним Законом нашої держави.

— Так, це і є той Основний Закон, якого ми чекали, — ще раз кажуть члени нашої комсомольської молодіжної бригади. Бо він надає кожній радянській людині всі можливості відчуття себе господарем великої держави, творцем щастя рідного народу.

З великим хвилюванням слухали й читали ми доповідь Генерального секретаря ЦК КПРС, Голови Президії Верховної Ради СРСР, Голови Конституційної Комісії товариша Л. І. Брежнєва на сесії Верховної Ради СРСР. І кожен усвідомлював свою причетність до великих державних справ, обов'язок ударною працею відповідати на права, сформульовані у проекті нової Конституції Союзу РСР.

Ми — слюсарі по ремонту технологічного устаткування. Але і Вадим Віснський, і Олександр Задорожний, і Микола Васильчук — всі без винятку 12 членів колективу можуть виконувати функції електроварника, бензорізальника, монтажника. Тому й удається нам скорочувати строки ремонту. Це, вважаю, і є творчий підхід до праці, прагнення виправдати почесне право на неї.

В. КОЗЛОВ, бригадир комсомольської молодіжної бригади опалювально-відновлювального цеху Побузького нікелевого заводу.

МАТІР:

Усе — для дітей

Найбільше щастя для матері — бути впевненою, що твої діти виростуть щасливими, що над їхніми головами ніколи не зберуться смертоносні хмари. І сьогодні моє серце сповнюється безмежною радістю: там, у Москві, такі ж люди, як я, утверджують моє щастя. Бо Закон, який вони приймають, гарантуватиме моїм одиначцям і дочкам найголовніше — мир і віру в завтрашній день. Я спокійна: і мого п'ятирічного Мишка, і семирічного Сергія, і моїх школяри-

ків — Галинку, Раю, Петрика, Альошу, і старших синів та дочок ніколи не чекатимуть воєнні страхоти. Мої діти ростимуть під мирним небом. Так живуть усі люди в нашій країні. Тому в ці дні, коли ми всією сім'єю голосуємо за найголовніший Закон усього нашого життя, нам хочеться виказати свою вдячність державі не тільки словами. Тож і поспішаємо ми з чоловіком за найголовнішим Законом усього нашого життя, нам хочеться виказати свою вдячність державі не тільки словами. Тож і поспішаємо ми з чоловіком за найголовнішим Законом усього нашого життя, нам хочеться виказати свою вдячність державі не тільки словами.

Л. ПИЛІПЕНКО, колгоспниця колгоспу імені Шевченка. Новгородківський район.

ВЕТЕРАН:

Дім вселюдського щастя

Читаючи доповідь, з якою виступив на сесії Верховної Ради СРСР Л. І. Брежнєв, я згадав слова свого чехословацького друга, з котрим зустрівся на його батьківщині: «Ні, такого немає в усьому світі — щоб закони для себе складав сам народ». І він схвилювано почав говорити про проект нової Конституції СРСР. Я слухав його і думав: «Це справді велике щастя — жити в країні, якою захоплюється все людство». Тоді, в 1945-му, нам висловлювали свою вдячність усі народи Європи. Нас, воїнів-визволителів, зустрічали поляки і чехи, болгар і угорці. І в кожного на устах було шире слово: «Добре, що є така країна, як Радянський Союз!»

І тепер на нас надіються, і тепер нами захоплюються. Ми живемо за правилом, яке встановили для себе самі. Ми будемо дім, якого не бачили народи всієї планети. І є у нас великий і мудрий керівник — партія Леніна, з якою ми непереможні.

В. ГАЛУШКІН, Герой Радянського Союзу.

ВОЇН:

Клянусь у вірності

Стою перед обеліском героям-визволителям і думаю про їхню славу. Серце моє проймається почуттям гордості, що мені і моїм ровесникам Вітчизна дала наказ бути

спадкоємцями тієї слави і берегти зоряні кордони, що їх відстояли наші батьки і діди. Мій святий обов'язок — захищати соціалістичну Вітчизну, Вітчизну Великого Жовтня, Вітчизну Леніна. І я щасливий, що мій великий радянський народ, довіривши нам грізну зброю, вірить і в нашу стійкість. І покладає на нас свої надії.

Я пишу тим, що живу в країні, де всі народи — брати, де все — для людини, яка зветься в праці, для людини, яка має такі великі права, гарантовані Конституцією.

Стою біля обеліска, і клянусь до останнього подиху бути вірним своїй великій Батьківщині. Для неї, для її щастя і могутності віддам усі свої сили, все життя.

Рядовий О. МАКАРЕНКО, відмінник бойової і політичної підготовки.

СТУДЕНТ:

Квітти, Батьківщино

Право на працю, право на вибір професії, право на освіту — нерозривність цих прав не потребує додаткових пояснень. Я вирішив обрати собі професію машинобудівника і колгосп імені XX з'їзду КПРС Петрівського району направив мене на навчання до інституту. Через рік я, як і всі мої однокласники, стану спеціалістом, повернуся до рідного колгоспу. Робота для мене гарантована Законом. Отож ми всім серцем приєднуємось до мільйонів людей і голосуємо за нього. Через рік ми теж ударною працею сприятимемо дальшому розвитку Батьківщини. Нам треба стати спеціалістами, гідними нашої великої епохи. А для цього треба докласти чимало зусиль. «Майбутньому інженеру — глибокі, міцні знання і непорушні політичні переконання» — ця ініціатива, що народилася в нашій групі рік тому, набрала широкого розмаху в інституті особливо раз-раз. Впевнений, що знання, здобуті більшістю половиною студентів нашої групи, дозволяють їм захистити свої дипломні проекти тільки на «відмінно». І запевняємо: працювати на благо нашої Батьківщини теж будемо на «відмінно».

В. ГАВЕЛЯ, студент V курсу ремонту-технологічного факультету Кіровоградського інституту сільськогосподарського будівництва.

ЗВАННЯ «КРАЩИЙ МОЛОДИЙ ФРЕЗЕРУВАЛЬНИК» НА ЗАВОДІ «ЧЕРВОНА ЗІРКА» ВИВЕРОВ РОБІТНИК ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО ЦЕХУ ІОСИП ТЕЛІЩА. В ЗАВОДСЬКОМУ КОНКУРСІ ПРОФЕСІЙНОЇ МАТИ-СТЕРНОСТІ ВІН ПОСІД ПЕРШЕ МІСЦЕ. НА ЗНІМКУ: ІОСИП ТЕЛІЩА.

Фото Ф. ГОНЧАР.

Звіти і вибори в комсомолі

ПОЧЕСНІ СХОДИНКИ

КОМСОМОЛЬСЬКОГО ВАТАЖКА
ВІКТОРА СПОРИША

ПО-РІЗНОМУ утверджуються на комсомольських поетах. Одні роками виконують комсомольські доручення, і їм довіряють відповідальні. В інших відразу помічають організаторські здібності. Дехто сам заявить: «Доручіть, я зможу».

Віктор Споріш, комсорт автогаража колгоспу імені Жданова, став ватажком несподівано навіть для самого себе. Ї школі, в училищі його не вважали активістом. І раптом... Хлопець просто розгубився.

Водії — комсомольці автогаража поважали Віктора за чуйність і доброзичливість. Споріш завжди допоможе, виручить з біди. В автомашині Володимира Кулика сталася поломка. Споріш залишився з Куликом після роботи, довго возився біля машини, аж поки не знайшли причини несправності. А то якось під час життя помітив на дорозі загублене зерно. Довідався Віктор, що її втрапи допуская Анатолій Шовкун. Позано підготував молодий шофер до життя, не обдавая кузова автомашини. Віктор Споріш потовариському зробив Анатолієві зауваження, запропонував свою допомогу.

На перше засідання бюро Віктор ішов з помітним хвилюванням. З чого починати, як визначити головний напрям діяльності комсомольської організації? Та й взагалі, чи вийде щось у нього?

Допізна засідання того вечора члени бюро. Довго сперечалися, радилися.

Відгоді минул рік напруженої комсомольської роботи. І знову звіти й вибори. Секретарі та бюро є про що звітувати. Зроблено чимало. Але доповідь секретаря не завантажена цифрами і переліком досягнень комсомольців. Говорив Віктор про недоліки та упущення в роботі, про світлі перспективи, які відкриває для молоді наша радянська дійсність. Згадав тут Юрія Волошинця, котрий цього року підвищив свою класність — став водієм першого класу, Володимира Юрипка та Івана Довгополова, котрі вчаться в школі робітничої молоді.

Тепер молоді шофери живуть, як одна сім'я. Інтереси у них спільні. Разом гра-

ють у футбол (створили свою команду), разом зі своїми сім'ями проводять години дозвілля, ходять у кино. Гуртом легко їм виконувати свої зобов'язання: воді працюють уже в рахунок четвертого кварталу. З висередженням графіка трудяться шофери Юрій Волошин і Василь Сорока. За день перевозять по 500—600 центнерів буряків. Рівняються на свого ватажка Віктора Споріша, який на жнивах ювілейного року вийшов переможцем серед молодих автомобілістів району. Його нагороджено Грамотою райкому комсомолу та значком ЦК ВЛКСМ «Майстер-умілець». За сезон Віктор перевіз 9 тисяч центнерів зерна при зобов'язанні 6,5 тисячі.

У житті Віктора Споріша відбулася ще одна подія: він став кандидатом у члени КПРС.

— Віктор — людина діла, — сказав про свого комсомольського ватажка Анатолій Шовкун. — Скупий на слово. Та воно у нього, немов черво. Заробиться в душу — і чеш: уже проростає.

А голова колгоспу Юрій Іванович Коноваленко відзначив:

— Надто вже серйозний він. Ми зустрілися з Віктором на подвір'ї автогаража. Він оглядав свій ГАЗ-51. Високий, стрункий. Із засмаглим обличчям стеною. Неслухняне пасмо чорнявого волосся вибіляло з-під кашкета. Привітна усмішка.

— Страху свого друга від полемок, — пояснив В. Споріш. — Два роки «печу» вже на ньому без капітального ремонту. Пройшов 90 тисяч кілометрів.

Потекла розмова про життя, про виробничі справи і, звичайно, про комсомольську роботу.

— На мою думку, — говорив Віктор, — дрібниць у комсомольській роботі немає. Всі питання головні. Плануючи, наше бюро враховує все, а передусім індивідуальний підхід до кожного комсомольця.

..Ми йшли з Віктором сільською вулицею. Він, як завжди, поспішав. Знову на засідання комсомольського бюро. Своім ватажком Віктора Споріша комсомольці обрали вдруге.

Л. ЗГЕРСЬКА,

Новоукраїнський район.

Цукровому конвейєру — чіткий ритм і високу якість!

КОРПУНКТ «МК» ПОВІДОМЛЯЄ

Потрібна допомога

Ініціатори змагання «Цукровому конвейєру — чіткий ритм і високу якість!» — члени комсомольсько-молодіжної ланки Валерія Желудкова успішно ведуть бурякові жнива. Комсомольці вже викопали корені на 134 гектарах. Темли збирання зростають. Останнім часом молоді буряківники виконують щодня по 1,5—2 номи. Члени ланки прагнуть працювати без простоя, які, на жаль, часто трапляються, бо не вистачає потрібних запасних частин. Щоб усунути цю перешкоду, механізатори вирішили через газету «Молодий комунар» звернутися до районного об'єднання «Сільгосптехніка» з листом такого змісту:

«Цього року наша ланка одержала бурякозбиральний комплекс у складі комбайна РК-6 і гнчозбиральної машини БМ-6. Чудова техніка. Але щоб забезпечити її безперебійну роботу, нам потрібні запасні частини, а саме: коренедобувні вилки до РК-6 і вал ВОМ.

Просимо допомогти нам створити запасний фонд деталей до бурякозбирального комплексу.

Члени комсомольсько-молодіжної ланки колгоспу «Родина» Ульянівського району».

БУТИ ПОПЕРЕДУ

Перед тим як завітати до агітбесіди, Тамара Чернієнко, завідувача Червоновершківською бібліотекою, побувала на буряковій плантації, розмовляла з партгрупоргом партійно-комсомольської групи першого збирально-транспортного загону, комбайнером Григорієм Філіповим.

— Як працюють комсомольці? — цікавилася. Від мого агрегату гнчку возить Михайло Ткаченко, цукрові буряки — Федір Олексієв. Стараються хлопці. Забезпечують безперебійну роботу комбайна. Комсомольці Анатолій Діденко, Юрій Бардиш, молодий тракторист Микола Соломченко по-ударному обслуговують новий комплекс РК-6.

Тамара занесла до записника дані про роботу молодих механізаторів. І вже в агітбесіді, оформляючи «бізнескавку», згадав, як наймолодший серед них, Анатолій Діденко, напередодні других жнив, коли обговорювали проект нової Конституції СРСР, ділився своїми думками про конференцію «Ленінським курсом — до комунізму».

Говорив тоді юнак не тільки про те, що нова Конституція СРСР дає право на працю, а й про те, що молоді має право вибрати професію до вподоби.

Пшла тоді мова про почин механізованої ланки Валерія Желудкова з колгоспу «Родина» Ульянівського району — «Цукровому конвейєру — чіткий ритм і високу якість!» Цей почин підхопили всі молоді механізатори колгоспу.

Утруднення виникли наприкінці другої декади вересня. Тоді пройшли дощі, комбайни зупинилися. І як тільки припікло сонце, у комбайні Філіпова вийшов з ладу вертикальний транспортер. Ще кілька років тому при такій ситуації агрегат гнали б у табір бригади, а нині, коли в полі чергує ремонтна пересушка, полемку усунули за дві з половиною години.

Механізатори виростили цукрові буряки на 452-гектарній площі, кожен гектар видає не менше 420 центнерів коренів. Компанія їх іде строго за графіком. Усю техніку, транспортні засоби трудівники зосередили у двох збирально-транспортних загонах. На полі зайняті ість комбайнів КСТ-3, комплекс РК-6, з плантації на бурякоприймальний пункт сировину доставляють 20 прикомандированих і 10 колгоспних автомашин.

Підтримуючи почин ланки Валерія Желудкова, молоді буряководи господарства визначили конкретні строки проведення робіт на плантації: компанія закінчити до 25 жовтня, вивезення коренів — до 1 листопада.

О. ПАВЛЕНКО,
секретар комсомольської організації колгоспу імені Кірова Компаніївського району.

Переможний фініш польських зварників

Механізовані колони польських електрозварників, які прокладали в українському степу трасу інтернаціонального газопроводу «Оренбург — Західний кордон СРСР», повністю завершили стиккування сталевих магистралей на відстані 158-кілометровій ділянці траси. Тепер роботу енергійно продовжують лише невеликі бригади, які мають у найкоротший строк ліквідувати «технологічні розриви» — прокласти труби в місцях перетину з залізничними й автострадами.

Полонці ПНР достроково виконали свої зобов'язання на честь ювілею Великої Жовтня. Лінійні зварювальні роботи завершено майже на рік раніше графіка. До листопада польські друзі планують завершити випробування останньої частини вітки магистралі, яка пролягає на Потавинці.

(РАТАУ).

ЖОВТНЕВА ПЕРЕКЛІЧКА

РІВНЯННЯ НА ПРАВОФЛАНГОВИХ

ПО-СТАРОМУ ЖИТИ НЕ МОЖНА

Зоотехніком на першій молочнотоварній Наталі Орлова зовсім недавно. Але розвеселила, дівчата з комсомольсько-молодіжного, її знають добре: вирости разом тут же, в Тарасівці, в одній школі вчилися. Як і вони, Наталія часто приходила на ферму, своїй бабусі, Марії Федотівні, допомагала роздоювати корів, а як училася в старших класах, то під час літніх канікул щороку працювала обліковцем.

Дві проблеми визначали в літні місяці коло турбот колгоспного студента: облік на фермі, допомога своїм ровесникам. Коли дівчата вирішили створити комсомольсько-молодіжний колектив, Наталія підтримала їх.

— По-старому жити не можна, — згоджувалася з подругами. І констатувала факти: надої від корови становлять трохи більше 2000 кілограмів, собівартість центнера молока перевищує планову більш як на три карбованці, корми доводиться роздавати вручну.

Вчилася Наталія в Олександрійському радгосптехнікумі. Та думками завжди була на фермі, щороку, приїжджаючи додому, наполягала:

— У райком комсомолу треба звернутися. Допоможуть.

І таки знайшла час разом з Галиною Марченко поїхати в районний центр. Дівчата звернулися до завідувача відділом комсомольських організацій райкому комсомолу Миколи Трикули.

А невдовзі комсомолки Ольга Жученя, Надія Троцька, Лідія Панченко, Віра Заїка, Галина Марченко, молоді майстри машинного доїння Раїса Попіл, Ірина Логовчик на фермі колгоспу імені Мічуріна зустрілися з членами комсомольсько-молодіжного колективу Ганни Гринь.

Чимало цінного запозичили молоді доярки у ініціаторів змагання, які закликали всіх молодих газарників області до 60-річчя Великої Жовтня виконати річні плани, дозвіши надій молока від кожної корови до 3300 кілограмів, а за рік — до 3600.

Здобутки правохлангових захопили гостей. На власні очі вони побачили, що умови, приміщення ферм тут не кращі, ніж у них, а показники набагато вищі.

— Ваш досвід використав до себе, — дякувала мічуринцям від імені подруг В. Шевцова. — Найперше — запровадити таку ж техніку доїння.

Відгоді й почалося трудове суперництво комсомольсько-молодіжних ко-

лективів ферм колгоспів імені Мічуріна та імені Димитрова.

БЕЗ ВІДСТАЮЧИХ

Шомісяця третього й четвертого числа секретарі комсомольських організацій господарств повідомляють у райком комсомолу про виконання молодими трудівниками соціалістичних зобов'язань. А вже сьомого-восьмого в першій організації надходить бюлетень про хід змагання між комсомольсько-молодіжними колективами та молодими доярками за місяць. І цього разу одним з перших інформацію передав секретар комсомольської організації колгоспу імені Мічуріна Микола Тимофеев.

— За вісім місяців Тетяна Ковтун надоїла від кожної корови 3048 кілограмів молока, Зоя Плехотнюк — 2914, Євгенія Рубанець — 2828. З початку року від кожної корови колектив одержав 2685 кілограмів продукції.

Майстри машинного доїння ферми єднають міцна дружба, взаємовиручка, дисципліна. «Жодного відстаючого поруч!» — девіз, під яким працює колектив. Нині доярки докладають усіх зусиль, щоб план двох років п'ятиріччя виконати не до 60-річчя Великої Жовтня, як намічали, а на місяць раніше, на кінець року надоїти від кожної

корови по 3600 кілограмів молока. Працюючи з висередженням графіка, доярки дотримують слова.

Успішно виконують свої зобов'язання й молоді тваринники першої ферми колгоспу імені Димитрова. У процентному відношенні справи у них навіть кращі, ніж у суперників по змаганню, бо річне виробниче завдання члени комсомольсько-молодіжного колективу виконали вже на 83 проценти. Тепер вони змагаються за 3000-кілограмові надої, а рапортувати про виконання зобов'язань двох років п'ятиріччя збираються напередодні Жовтневого свята.

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Здобутки комсомольсько-молодіжного колективу колгоспу імені Мічуріна не випадкові. Рік у рік він добивається підвищення надоїв. Те, що колектив виконає соціалістичні зобов'язання, у працівників відділу комсомольських організацій райкому комсомолу не викликає сумніву. І хоча з виконанням виробничих планів у комсомольсько-молодіжного колективу колгоспу імені Димитрова все гаразд, у райкомі вважають, що саме цьому колективу треба приділяти най-

(Закінчення на 3-й стор.)

РІВНЯННЯ НА ПРАВОФЛАНГОВИХ

(Закінчення.)

Поч. на 2-й стор.)

більше уваги. І райкомівці, безперечно, мають рацію, бо ще не всі резерви тут використано, багато проблем не розв'язано.

— Необхідно передусім оновити стадо, — каже обліковець ферми Василь Самофалов. — Нинішнього року слід було замінити майже 200 корів, а вибракували лише 60.

— Торік зеленого корму вистачило аж до середини жовтня, нині ж ми вже й забули, коли давали тваринам цей поживний і дешевий корм, — це вже Віра Заїкіна.

А групкомсорг Галину Марченко хвилює проблема кадрів:

— Не йдуть випускниці школи на ферму. І захворює хтось із нас — нікого поставити до групи.

На фермі немає стандартних кормороздавачів. Тут важко утримувати належний санітарний стан, бо водопровідна мережа в багатьох місцях протікає.

Отже, нерозв'язаних проблем ціла низка. Та чимало з них відпаде, коли стане до ладу новий тваринницький комплекс, будівництво якого заплановано почати через кілька місяців.

Тож нелегко нині працювати в таких умовах молодим тваринникам, і тим значніші їхні здобутки.

Комсомольсько-молодіжний колектив ферми колгоспу імені Димитрова в стадії становлення — не минуло й року відтоді, як його створили. Важливо, що райком комсомолу підтримує колектив, організував змагання його молодих майстрів машинного доіння з доярками колгоспу імені Мічуріна, які щедро діляться досвідом, показують ефективні шляхи подолання труднощів.

Нове в організації соціалістичного змагання серед комсомольсько-молодіжних колективів ферм і серед молодих майстрів машинного доіння першинні організації та райкоми комсомолу мають узяти собі на озброєння.

Ю. СТОРЧАК.

Новгородківський район.

КЛУБ МОЛОДОЇ СІМ'І

Сьогодні ми відкриваємо в газеті нову рубрику. І наша мара під назвою «Клуб молодої сім'ї» розглянемо проблему ставлення молоді до шлюбу з кількох точок зору — соціологічної, правової і моральної. Соціологічні дані, певно, дадуть змогу зробити висновок про ставлення молоді до шлюбу, про найбільш типові проблеми, що характеризують шлюбні відносини, про фактори, що впливають на міцність шлюбу, про роль шлюбу і сім'ї у вихованні дітей, про вплив економічних та ідеологічних обставин на виникнення і розвиток шлюбу.

Юридичний аналіз покаже роль радянського права у зміцненні родини і вдосконаленні шлюбу. Молодь повинна знати, як радянське право регулює шлюбно-сімейні відносини, як воно захищає інтереси дитини, жінки-матері, як сприяє розвитку сім'ї і шлюбу згідно з нормами комуністичної моралі.

Розмова про моральні проблеми шлюбу загострить увагу на взаємодіючих між подружжям, допоможе зрозуміти, що людина несе відповідальність за свої почуття і викликані ними зчинки, що почуття і обов'язок, емоції і розум тісно пов'язані між собою.

Отже, давайте поговоримо про молодість, кохання і шлюб.

НАВЧИТЬ МЕНЕ БУТИ ЩАСЛИВИМ

«З початку року в місті зареєстровано 1803 шлюби і 1070 розлучень».

(Із статистичної довідки Кіровоградського міського відділу загсу).

Вона йде у протилежний бік, і чим далі її кроки, тим могутнішим стає незвіданий бар'єр упередження, взаємних образ і відчуження. Вона йде у протилежний бік, кидуючи мені в обличчя щось утішно-дошкульне і зле. Вона йде у протилежний бік, і я недовго думаю, що у неї гарна хода і що ніхто у світі не йтиме від мене отакими дзвінками й рішучими кроками. І що ніхто у світі не усміхатиметься чарівніше, що ні у кого волосся так не пахнетьме любов'ю і якимись дикими травмами...

Вона йде у протилежний бік, і мені хочеться наздогнати її, затримати за плечі, вдарити, закрити і паробити купу дурниць, аби вона тільки пішла зі мною поруч.

Але вона все віддаляється і віддаляється в натовпі, а я безпорадно підпирю стіну районного суду, врешті тремтячими руками дістаю з кишені сигарети і повільно йду додому. Власне, дому у мене вже немає. Залишилася напівпорожня кімната, яку ми паймали у знайомих. Я не хочу йти туди, бо мені буде болісно наражатися очима на її сукиню, яку вона, похапцем збираючи речі, забула, на шматок телеграмки, котрою я вітав її з відраджень, на книжкову шафу, котру ми

так і не переобладнали, і ще на безліч предметів, свідків і нашого щастя і наших взаємних розчарувань.

Мабуть, краще все-таки піти до батьків чи до друзів. Там прийнятніше розрадіть, схвалюючи намір розлучитися, доведуть, що я так правий і дурнем був, що на такий одружився. Цевно, я мені заходиться поплакатись у жилетку стим добрим знайомим і розповісти про її нестерпний характер, невміння зварити борщ, безглузді відвідини філармонії, коли в місті вийшов на екран новий фільм.

Знайомі — то не редакція... А може, мені просто соромно признатись їм, що я не зміг бути щасливим. Що помилюся у виборі. Що не вмів прощати, радіти, поступатися. І вона не вміла...

Через місяць ми сидітимемо відчужені, з підгірною чужими знаками заїстю в залі засідань районного суду і, певно, як і сьогодні, доведітимемо, хто з нас кращий, а хто гірший, хто кого ошукав.

А поки що я дивлюсь, як йде у протилежний бік, зумисне безтурботно розмахуючи маленькою сумочкою, зумисне усміхаючись крізь слози перехожим, найдорожче на світі створінням. Маленьке горде дівча, яке за півгодини впаде в розпачі на ліжко найліпшої подружки і беззвучно ридатиме в її ліжочку подушку.

Я дивлюсь, як йде вона у протилежний бік, і мені хочеться крикнути на всю вулицю, щоб зупинився цей невідомий натовп, що кудись поспішає:

— Люди! Ви навчили мене бінома Ньютона, молекулярної теорії. Ви навчили мене забувати у ворота м'яч і водити автомобіль. Ви навчили мене безліч потрібних речей. Чому ж ви не навчили мене, люди, бути щасливим?

Микола І.

Від редакції: Давайте відповімо Миколі.

АНКЕТА

«МК»

На редакційний стіл часто лягають листи, з котрих незримі виростають загальні проблеми. Такі болісні для кожного з нас: і для тих, хто стоїть на порозі загсу, і для названих життєвим досвідом. Листи-запитання, листи-співід, листи-судження. Сьогодні, відкриваючи в газеті «Клуб молодої сім'ї», давайте разом поміркуємо: чи можна водночас кохати і реанувати? Як ставитись до шлюбу, що єднає людей абсолютно різних професій, різних уподобань та інтересів, однак... закоханих одне в одного?

Хто зник у зростанні кількості розлучень? Чи є для цього соціальні причини? Що проаналізувати комплекс цих проблем, давайте відповімо на запитання анкети «Молодий комунар». В ній 10 запитань. У кожному номері «Клубу молодої сім'ї» пропонуємо читачам одне запитання. Отже,

Молодість і шлюб

ЗАПИТАННЯ ПЕРШЕ:

З юридичної точки зору кожен шлюб починається з моменту реєстрації його органами загсу. У кожного шлюбу є передісторія, і вона завжди впливає на його майбутнє.

ЩО ПРИВЕЛО ВАС ДО ШЛЮБУ?

Кохання!
Духовна близькість!
Зовнішня привабливість!
Важливість чи народження дитини!

Житлові умови!
Потрібен був факт заміжжя (одруження)!

Економічні умови!
Інші мотиви!
З цих варіантів відповідей ви повинні вказати тільки один, головний.

Чекаємо відповідей. Друге запитання анкети — в наступному випуску «Клубу молодої сім'ї».

Прізвище можна не вказувати.

КІНОЕПОПЕЯ «СОЛДАТИ СВОБОДИ»

кіно

Незабаром на екрани наших кінотеатрів вийде кіноепопея «Солдати свободи». Над кінострічкою в основному працював той самий творчий колектив, який створював кіноепопею «Визволення»

У «СОЛДАТАХ СВОБОДИ» автори продовжують тему другої світової війни, тему долі людей, котрі брали участь у визволенні Європи. П'ять фільмів циклу «Визволення» нагадували про ратний подвиг радянського народу, а чотири картини циклу «Солдати свободи» розповідають про роль комуністів різних країн у розгромі фашизму.

Жанр твору лишається попереднім — військово-історична хроніка, але якщо у «Визволенні» акцент робився на слові «військова», то в «Солдатах свободи» — на слові «історична». У фільмах, звичайно, багато й воєнних епізодів, наприклад Ясско-Кишинівська операція, найближчою метою якої було оточення і знищення німецької групи армій, а далі — визволення Румунії, Болгарії і Югославії. Та передусім фільм присвячується народним повстанням у

Європі проти гітлерівського «нового порядку».

Ми побачимо героїв фільму не тільки під час повстань, а й у період підготовки до них, у єдинку з ворогом, перед страгою, в суперечках і роздумах про майбутнє, після перемоги. Ці ситуації не вигадані авторами сценарію, а є історично вірогідними. Це в однаковій мірі стосується і образів героїв Опору, комуністів і некоммуністів, і образів військових та політичних діячів.

Дія переноситься з вулиць Москви на вулиці Братіслави, з молдавських степів на набережні Праги, з королівського палацу в Румунії на конспіративну квартиру в Софії, з Берліна в лондонський готель «Імперіал», з гібралтарського аеродрому в повсталу Варшаву... Такий величезний, небувалий у світовому кіно за масштабом твір важко було б створити кінематографією якоїсь однієї

країни, і «Солдати свободи» — перший досвід спільної постановки кінематографії соціалістичних країн: СРСР, НДР, Угорщини, Чехословаччини, Болгарії, Польщі і Румунії.

— Жанр історичної хроніки пригадує глядачів своєю невідгаданістю, — каже режисер-постановник Юрій Озеров. — Ми поставили завдання показати на екрані правду, але показати так, щоб вона, говорячи мовою кінематографістів, «дизайнлася». Фільми створено на строго документальній основі, знімалися у справжніх місцях подій, зі справжнім режисером. Але історична точна панорама тих років відновлюється з допомогою акторів, з допомогою ігрових епізодів сценарію, який урахував закони драматургічного розвитку дії. Без цього неможливо створити кіновидовище, яке викликає інтерес у масового глядача. Природно, ми хочемо, щоб

«Солдати свободи» подивилося якомога більше людей — і сучасників подій, і, головне, молодих, котрі не бачили війни і всього, що з нею пов'язано. Нові покоління глядачів повинні знати правду про те, хто зупинив озброєну до зубів нацистську армію, хто очолив народні повстання в Європі,

Самі творці «Солдатів свободи» знають про все це не з чуток. Режисер Юрій Озеров — випускник військової академії імені М. В. Фрунзе, майором закінчив війну в Кенігсберзі. Сценарист Оскар Курганов був військовим кореспондентом про все це не з чуток. Режисер Юрій Озеров — випускник військової академії імені М. В. Фрунзе, майором закінчив війну в Кенігсберзі. Сценарист Оскар Курганов був військовим кореспондентом про все це не з чуток.

Ім, як і всім членам знімальної групи, близька ідея твору. Вона є тільки а тому, щоб відновити справжні події і нагадати про них людям. За словами Юрія Озерова, є у фільмі й надзавдання, яке робить його особливо актуальним. З висоти минулих десятиріч ми можемо заново осмислити ту епоху з точки зору сучасності. Допі світу, долі людства, які хвилювали тоді героїв картини, в не меншій мірі хвилюють нинішні покоління людей на всіх континентах

С. ЧЕРТОК.
(АПУ).

Росте металева гора

Більш як по 500 кілограмів брухту зібрали Сергій Ісаєв, Люда Сирцова, Микола і Василь Лози, Тетяна, Наталя і Марія Мороз. Як і всі учні нашої школи, вони активно включилися у двомісячний по заготівлі сировини для металургійної промисловості. Шкільне радіо і стіннівки називають усе нові імена переможців змагання.

Перехідний червоний вимпел поки що у семи-класників: на їхньому рахунку — понад 4 тисячі кілограмів брухту. Всього за три тижні навчального року школа зібрала понад 13 тонн цінної сировини, з якої буде виготовлено рейки для Байкало-Амурської магістралі.

Л. ЛАНЕЩКА,
старша піонервожата
Новоукраїнської восьмирічної школи № 1.

Ю. ДМИТРЕНКО

Вісімнадцять

Художньо-документальна розповідь

Їх було вісімнадцять. Юнаків і дівчат, яким виповнилось ледве за двадцять. Юнаків і дівчат, які тоді, коли на Єлисаветградщині хазяйнували петлюрівці, встановили в Глодосах Радянську владу і відстоювали її до останнього подиху.

ГЛОДОСЬКА ПРЕЛЮДІЯ

На Глодосі падали сутінки... Десь по той бік Сухого Ташлика чулася пісня: дівчата поверталися з вечорниць. Іван Трипольський прислухався. Співають дівчата... Не знають, що сьогоднішня ніч стане пам'ятною і, може, для когось і останньою. Згадав слова Митрофана, який порадив дівчат в операцію не вклячати. Підозрі менше. Потім востаннє затягнувся, кинув недопалок під ноги, притоптав його. «Отак би й петлюрівці».

Сутеніло швидко. З хати Мунтяна виходили мовчки, один за одним. Не брязнула зброя, не зблиснув вогник цигарки. Лише скрипів під ногами сніг.

Роман Чухрій з Петром Стадніченком на якусь мить зупинилися коло двору Мариничів. Поруч — штаб петлюрівців. Десь тут повинен чатувати вартовий. Роман, обережно притискаючись до стіни, пробрався за хату... Тепер слід почекати, поки Петро стукає у ворота.

Вартовий, зодягнений у добрячий кожух з піднятим коміром, то тупцював на місці, то підтопцем гупав до воріт, намагаючись зігрітися. Видно було, що з нетерпінням чекає зміни, яку роззброять на повороті вулиці Микита Бондаренко та Полікарп Тимошенко.

І ось Петро гупнув у ворота. Вартовий некапало рушив до них. Роман увесь зіщулювся, вдихнув на повні груди повітря, вибікуючи, поки петлюрівець порівняється з рогом будинку... Час! Мить — і руки хлещуть облікати холодний ствол гвинтівки, з темряви виростає постать Петра. Кляп, мотузка. Все!

На черзі — ще один вартовий, у штабі. Він, правда, спить, але ж треба до нього добратися.

Тепер уже Петро йде вперед. Стукає, відбиваючи два коротких і три довгих звуки. Через паузу — навапи. Тоді черговий по штабу знає, що потрібно відчиняти нехайно. Так може викликати сам Мелешко або ж його заступник Хоменко. Довелися після того, як у штабі, що займає праву частину будинку, зникло кілька важливих документів.

Про все добре знали хлопці і впевнено чекали. Збігла хвилина, мов вічність. Нарешті сніг загулю важкими крсками, і двері відчинилися.

— Ну й невиспаний ти, Гавриле, — вилетіло з темряви, і кроки вартового стали віддаватися... Він навіть не дскався, поки хтось зійде, бо був упевнений, що принесло саме Хоменка. Мелешко ж у Єлисаветграді...

Хлопці швидко пірнули в темряву сіней. Наздогнали вартового, коли той саме псвернувся до них обличчям.

— Тихе! — спокійно сказав Петро, тримаючи перед петлюрівцем маузер. — Ключі від клуні — живо!..

Вартовий мсечки посів очима на стіл. Петро ступив крок уперед, висунув шуляду, дістав звідти з'язку ключів і запальничку, глянув на годинник. Той простяг праву руку. І в цю мить усі троє почули знадзоро виразні кроки людей. Петро з Ромоном перебіглися. Скориставшись нагодою, петлюрівець рвонувся до дверей і зник за ними.

Та йому не пощастило втекти. На подвір'ї він наткнувся на Потапа Вовнецького, який разом з Трохимом Рябощем, Василем Дулею і Петром Глушаком конвоював до штабу п'ятьох полонених самостійників, арештованих по домівках.

Біля штабу хутко зібралось кілька більшовицьких трійок. Відчинили клуню. Цього моменту найбільше чекав кожеч, бо гвинтівка трохи мала, а ст патронів...

Харитон штовхнув двері. І нараз вигулькнув із-за хмари місяць.

— Ого! — вигукнув хтось. — Та тут зброї на цілий дивізіон. Патрони, кулемети, гранати...

Озброювалися...

Тієї грудневої ночі 1918 року, коли Петро Стадніченко та Роман Чухрій захопили штаб, інші позстанці підходили до будинку Недейкаш.

Дорогою вони вже встигли обеззброїти поліція Степана, що випадково трапився на шляху, а також начальника волосної поліції, колишнього офіцера, сина старого прикажчика поміщика Ковальска... При арешті він опору не чинив, навпаки, відразу писав бажання служити новій владі... «Ач, контра! — не стримався Трипольський — Кому завгодно служити готовий, аби при владі бути...»

Відправивши з конвою арештованих до будинку купця Донцова, у погребі якого влаштували каземат для петлюрівців, повстанці захопили пошту, підійшли до хати Гаврила Хоменка.

Сотник Хоменко відчиняти двері спочатку відмовився. Став напроцьовіт вікна з наганом у руці:

— Хто такі?

— Здавайтеся, пане сотнику, ви оточені. Ми — більшовики.

Хвилину з-за вікна, через прочинену калітку, не долидало жодного звуку. Потім почулося:

— Які більшовики?

— Відповів Олександр Сосна:

— Глодоські, пане сотнику... Знаєте таких?

— Тоді справа інша... — почулося з кімнати, — зараз відчиню.

Лівий есер волосний старшина Березняк мовчки віддавав зброю і, похнюплюючись, почав за конвою. Вразливий несподіванкою, він навіть забув надіти свою смугаву з червоним шийкою папаху...

(Далі буде).

МЕНЕ запитують, чому я вибрала саме професію вчительки з багатьох інших, цікавих і корисних. Думаю, що в мені завжди жило бажання бути в усьому схожою на мою вчительку — Марію Степанівну Железнову. Багатьом із нас особистий приклад прекрасних людей допоміг знайти своє покликання, свою щасливу зірку.

Скромна, в строгому костюмі, вона заходила в клас і тихо говорила: «Добрий день, діти!» Здавалось би, нічого особливого, але такою добротою світилися її очі і особливо м'яко говорила вона оце «діти». Так, ніби всі ми були її рідними дітьми. Незвичайне починалось потім, коли Марія Степанівна починала розповідати. Сухий текст підручника вона вміла викласти як цікаве, захоплююче оповідання. Вона доносила до наших сердець не тільки бездушні дати, факти, але і душу літературного твору, всі кольори і відтінки творчої палітри письменника. Кожен урок залишався в нашій пам'яті, як частка прекрасного.

На факультативних заняттях, які відвідував увесь клас, наша вчителька розповідала нам стільки нового і цікавого, що

ці заняття були для нас маленьким святом. Був у нас в класі «важкий» учень. Приходив Сашко з невідповідними домашніми завданнями, хуліганив. Одного разу на уроці російської літератури він, не підготувавши домашнього завдання, заявив, що не визнає творчості

і трапилось несподіване. Сашко прийшов. Потім виявилось, що після уроків Марія Степанівна довго говорила з ним, дізналась, що у нього не все гаразд у сім'ї, допомогла доброю порадою, запросила до клубу. Сашко прийшов, і приходив потім багато-багато

ДО ДЖЕРЕЛ ПРОФЕСІЇ

СТАЛО ПОКЛИКАННЯМ

Тургенєва тому, що той був поміщиком.

— А що ти знаєш про Тургенєва? — запитала Марія Степанівна.

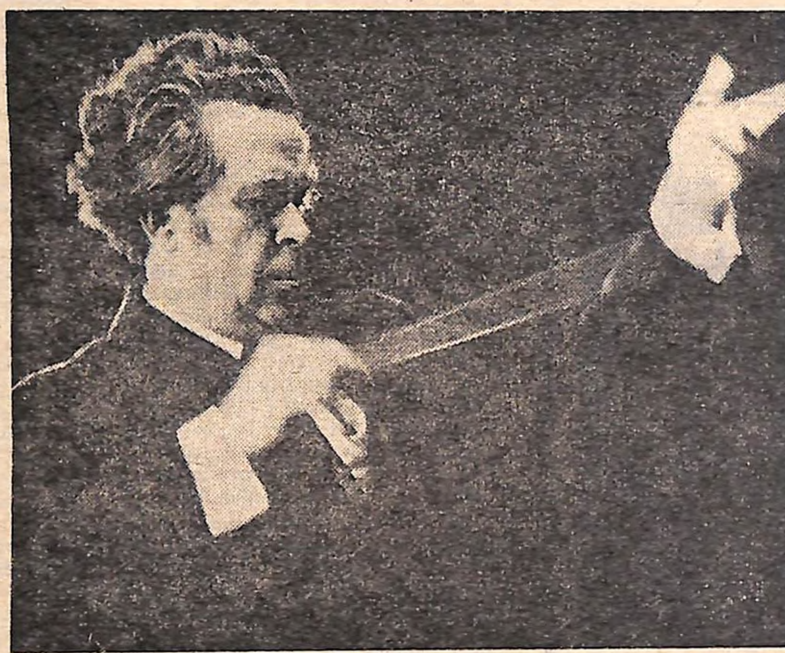
— Нічого не знаю і знати не хочу, — відрубав Сашко.

— Даремно. Ти ошукуєш самого себе. До речі, із усього класу ти один не відвідуєш наш літературний клуб. Чому? А ось наступне наше заняття якраз присвячено творчості Тургенєва. Приходь, посперечаємось.

разів. Зараз він вчиться в Ленінградському військовому училищі.

Ми були різними, її учні. Але до кожного із нас Марія Степанівна могла знайти чарівний ключ, кожного з нас вона розуміла. А це так потрібно, щоб тебе розуміли.

І. ІАЗАРОВА,
студентка другого курсу
філологічного факультету
Кіровоградського педагогічного інституту.

В полоні музики.
Заклешений працівник культури УРСР Юрій ХЛОБОКОВ.
Фото В. МОЩНИСЬКОГО.

СПОРТ

ЧЕМПІОНАТ

„ЗІРКА“ — „АТЛАНТИКА“ — 1:0

ся так само як і в Севастополі — 1:0.

Після цього туру у лідируючій трійці відбулися зміни. Армії Києва на своєму полі перемогли нікопольський «Колос» з рахунком 1:0 і, набравши 57 очок, перемістилися на друге місце. Відповідно, «Колос» з 56 очками зайняв третю сходинку. Кіровоградці на четвертому місці — 52 очка і херсонський «Кристали», який у цьому турі був вихідним, — з 49 очками замкнув першу п'ятірку. Треба зауважити, що не у всіх цих команд однакова кількість проведених матчів.

Інші команди зіграли так: «Спартак» — «Дніпро» — 4:1, «Суднобудівник» — «Новатор» — 2:3, СКА (Од.) — «Шахтар» — 4:0, «Сперанца» — «Металіст» — 0:2, «Буковина» — «Колос» П. — 1:0, СКА Л. — «Хевія» — 0:0, «Говерла» — «Львів» — 1:0, «Торпедо» — «Фрунзенець» — 1:0, «Авангард» — «Десна» — 0:0.

М. СОМОВ.

(ТАРС).

Наша адреса і телефони

316050. ГСП, Кіровоград 50, вул. Луначарського, 36. Телефони: відповідального секретаря та відділу комсомольського життя — 2-45-35, відділу пропаганди, відділу листів і масової роботи — 2-45-36, відділу військово-патріотичного виховання та спорту — 2-46-87.

Газета виходить у вівторок, четвер, суботу.

«МОЛОДОП КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ, г. Кіровоград. Газета публікується на українському мові.

Друкарня Ім. Г. М. Дмитрова обласного управління у справах видавництва, поліграфії і книжкової торгівлі, м. Кіровоград, вул. Глібини, 2.

ПОГОДА

Сьогодні вдень передбачається мінлива хмарність, без істотних опадів. Вітер південно-західний, 6-9 метрів на секунду. Температура повітря по області 10-15, по місту 11-13 градусів тепла.
7-8 жовтня — мінлива хмарність, без істотних опадів, тріпоті місячних туманів. Вітер південно-західний, 5-10 метрів на секунду. Температура повітря доніч 4-9, удень 12-17 градусів тепла.